

Неоднозначно, очевидно, і "видовище на потіху натовпі". Ну, по-перше, жоден інший "видовище" не збирає таку натовп, як мільярди телеглядачів олімпійських ігор. А "по-друге", в цій натовпу все-таки, не "потіха", а природний інтерес до демонстрації найвищої досконалості людської природи, до напруженої пристрастей, з вогню якого виходить переможець - той самий, як ми, людина, але зумівши у цьому бути кращою всіх. Це світло, але є договір тіні. Грішать атлети і допінгом, і проявами грубості, який завжди безкорисливі судді, багато темних особистостей близько спорту... Але чи безгрішні у тих сенсах інших сфер культури та життя загалом?

Очевидно, все-таки спорт, і особливо спорт найвищих досягнень, - це тільки одне з областей простору людської культури, у ній відбуваються самі драми, перемагають і програють самі злостиво й добро, самі сильні й слабкі, щасливі і невдачливі, що у інших її областях. Але усе це, так би мовити, деталі, а, по великим рахунком І.В. Бестужев-Лада таки правий. Справді, місце спорту культури людства абсолютно відповідає істинним можливостям цього феномена культури у фізичному, моральному і духовному розвитку величезних мас людей.

Література:

1. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях. К.: Олімпійська література, 2009. 400 с.
2. Линець М. М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професіонального спорту. Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор : тези III Всеукр. наук.-практ. конф. Львів, 1999. С. 18–19.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Демченко В.О.

Науковий керівник: ст. викладач Безніс П.С.

Харківський національний автомобільно – дорожній університет

Кадрове забезпечення галузі. Кількість штатних працівників в Україні збільшилась у порівнянні з 1992 роком на 9%. Чисельність працівників сфери мала як свої негативні тенденції з 1992 до 1998 років, так і позитивну динаміку у 1998-2011 роках. Разом з тим, звертає на себе увагу стале зростання чисельності тренерів, значне скорочення інструкторів-методистів до 1998 року подальше їх поступове збільшення. Однак, на сьогодні цей показник майже на 40% нижчий ніж був 12 років тому. Крім того, до підготовки фахівців спорту залучено ВНЗ, які не можуть готувати кваліфіковані кадри, випускають «напівфабрикат» - виникла ситуація коли випускників занадто, а спеціалістів на хватает.

Значні проблеми розвитку галузі фізичної культури та зумовлені ними негативні наслідки вимагають відповідного відображення у суспільній

свідомості, науково – методичного обґрунтування мети, завдань та організацій їх вирішення.

За період 1998 – 2022 року у вітчизняній сфері фізичної культури і спорту мають місце певні позитивні тенденції:

- збережена ефективна система проведення спортивних заходів, з-поміж яких особливе місце посідають комплексні та багатоступеневі змагання;
- реалізуються окремі оригінальні авторські методики фізичного виховання в навчально-виховній сфері.
- розпочато формування мережі центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» від центрального до базового рівня;
- уведення державні тести оцінки фізичної підготовленості населення;
- реорганізується спортивний рух у сільській місцевості;
- зростає кількість громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування (добровільного товариства, федерації, асоціації, клуби);
- створюються приватні фітнес-центри, інші суб'єкти активного відпочинку, спортивні клуби різних форм власності;
- запроваджене ліцензування фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;
- гідно репрезентують державу на світових спортивних аренах українські спортсмени з плавання, фехтування, велоспорту, стрибків у воду, художньої та спортивної гімнастики, важкої та легкої атлетики, з деяких не олімпійських видів спорту та у змаганнях серед інвалідів;
- налагоджена система відзначення досягнень видатних спортсменів і стимулювання творчої праці тренерів з олімпійських видів спорту;
- зміцнюється унікальна система підготовки резерву через мережу спортивних шкіл різних типів та спеціалізованих навчальних почали діяти центри олімпійської підготовки в регіонах держави;
- закладені нормативні та організаційні підвалини для забезпечення боротьби проти застосування допінгу в спорті та проявів хуліганства під час спортивних заходів, особливо футбольних матчів.

Перспектива розвитку фізичної культури і спорту в Україні базується на використанні досягнень наукового прогресу, узагальненні передових взірців вітчизняної практики та переосмисленні досягнень зарубіжного досвіду. Стратегія подальших дій у сфері фізичної культури і спорту для забезпечення їх випереджального характеру повинна реалізовуватись з урахуванням основних світових тенденцій:

1. Спортивний рух набуває все більшої автономності із збереженням діалектичної взаємодії з різними складовими суспільної діяльності. Функціонування його інфраструктури залужить від рівня розвитку та координованості державного, громадського та приватного секторів. У світі існують різні національні моделі організації сфери фізичної культури і сорту – залежно від ролі держави в суспільстві.

2. Стрімкий розвиток спорту для всіх, залучення до нього всіх соціальних та вікових верств населення будь-яких обмежень, поява нових організаційних форм та видів оздоровчої рухової активності, захоплення підлітків і молоді екстремальним спортом, зростання ролі самостійних і спільних занять у родинях.

3. Глобалізація сфери фізичної культури і спорту, зростання конкуренції, суперництва націй та держав, підвищення впливу телекомпаній на фінансування, організацію та проведення спортивних змагань, широка професіоналізація і комерціалізація спорту вищих досягнень, який набуває все більших рис індустрії розваг. Централізація олімпійської підготовки, використання в ній науково-інформаційних технологій, реалізація антидопінгової політики та впровадження морально-етичних цінностей.

Література:

1. Єжова О. Здоровий спосіб життя. Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2017. 127 с.

2. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія. за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.

РОЗВИТОК СПОРТИВНИХ КЛУБІВ В УКРАЇНІ

Дубовік М.І.

Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах ринкової економіки управлінська технологія є визначальною ланкою в створенні і ефективному розвитку спортивного клубу.

Організація діяльності будь-якого спортивного клубу починається з планування його діяльності, постановки завдань і мети. Визначення мети допоможе виділити основні напрями діяльності спортивного клубу. Спираючись на мету, визначаються завдання по здійсненню діяльності спортивного клубу. Будь-яке планування включає вирішення технічних, тактичних і фінансових питань. Функція планування в спортивному клубі вирішується за допомогою розробки бізнес-планів що змінюють один інший.

Кожному бізнес-плану визначаються конкретні мета і завдання, які вирішуються в певний відрізок часу. Бізнес-план - це документ, в якому формулюються цілі організації, дається їх обґрунтування, визначаються шляхи досягнення, необхідні для реалізації засобу і кінцеві фінансові показники роботи. Мета розробки бізнес-плану полягає в плануванні господарської і іншої діяльності фізкультурно-спортивної організації, в даному випадку спортивного клубу, на найближчий і віддалений періоди, відповідно до потреб ринку і можливостей організації своєї діяльності. У ньому описується початкова стадія діяльності спортивного клубу з виходом на кінець планованого періоду на 100% використання його ресурсів.